

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo «Gorice». Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Interpelacija

posl. dr. Gregorčiča in tovarišev na Njegovo Prezvzišenost gosp. ministerskega predsednika, grofa Thuna kot voditelja ministerstva notranjih poslov, v zadevi zapostavljanja slovenskega prebivalstva v okraju in mestu goriškem, po c. kr. okrajni oblasti.

(Konec.)

Kar zadeva posebe Goriško, ni nikakega dvoma, da belo-modro-rudeče so prave deželne barve goriške, ker deželni grb goriški ima te barve in ker deželne barve se morajo ujemati z barvami deželne grba.

Slovenska trobojnica se je rabila v goriški deželi od leta 1848. vedno in brez ovire, dokler niso prišli sedanji gospodovalci v Gorici na krmilo in nista postala njihova somišljenika višja komisarja, katera imata dejanski kot taka najvišje in neopravičeno vodstvo v okraju, med tem, ko mora drug nositi odgovornost za njihova dejanja.

Leta 1848. se je zbrala narodna straža goriških Slovencev proti upornim Italijanom pod slovensko trobojnico, katero je videti še dandanes. «Goriška Čitalnica» je od leta 1862. pri slovenskih povodih in sprevedih v Gorici vedno razvijala slovensko trobojnico brez ovire. Njegovo Veličanstvo presvitlega cesarja so Slovenci, ko je bival v Gorici leta 1875. in 1882., pozdravili s slovensko trobojnico. Leta 1882. so slovenska društva goriška za slovensko trobojnico korakala iz središča mesta na Rojice in nazaj ter so se udeležila na Rojicah, ki spadajo k ozemlju mestne občine goriške, s slovensko trobojnico na čelu slavnostnega spreveda pred očmi Njegovega Veličanstva. Istotako so došla društva in občine iz okraja z zastavami v slovenskih barvah na slavnostni prostor.

Leta 1891. so razobesila slovenska društva, ko je bivala Njegova cesarska visokost nadvojvoda Karol Ludovik v Gorici, brez ovire slov. trob.; zasebniki so brez vsake težave razobesili z oken svojih stanovanj preproge in tkanine v slovenskih barvah. Slovensko podp. društvo v Gorici rabi svojo društveno zastavo, ki ima narodne barve, od svojega začetka, od 1882. do danes pri pogrebu svojih društvenikov.

Goriški Slovenci uživajo že petdeset let nepretrgoma pravico do svoje zastave.

Cesarska vlada je dolžna ščititi slovenski narod, ta trdni branik ob naši državni meji proti Italiji, v njegovi pravici, in ne ovirati ga v izvrševanju njegove pravice z žuganjem in z oroženo močjo, ker italijanska irredenta tako zahteva.

LISTEK.

Iz lahkornosti.

Obraz iz življenja hanoveranskih Vendov.
Spisal: E. Ziehen.

(Konec.)

V.

Nastopilo je bilo jasno nedeljsko jutro. Farni zvonovi so glasno peli preko valovitega žitnega polja in zvali župljane tje v malo cerkev, koje rdeči zvonik je prijazno kukal iz zelenila temno listnatih kostanjev.

Že ob prvih glasovih se je jela oživljati tiha, obširna planjava. Od vseh strani so se vsule trume pobožnih vernikov v prazneni obleki po tiho šepetajočem polju proti lepi farni vasi. Tu so se hoteli odpočiti od skrbi in truda preteklega tedna, ter se okrepčati za delo prihodnjega. Vsi obrazi so kazali tiho slovesno veselje; zdelo se je, da je oblekel vsakdo s praznenim oblačilom tudi novega človeka. Na valovitem zelenem polju so trepetali gorki žarki jutranjega solnca, iz daljave so se razlegali tihi glasovi zvonov iz bolj oddaljenih župnij in

V Trstu in Pulju, kjer je odstotek slov. prebivalstva veliko manjši kot v Gorici, plapolala je dne 2. dec. t. l. slovenska trobojnica brez ovire in brez omejitve. Ako se Trst in Pulj ne rušita radi slovenske trobojnice, izključen je tak strah tudi za Gorico.

Med tem, ko se goriška irredenta in ž njo c. kr. okr. glav. izpodtika na tem, da barve sl. trobojnice se ujemajo z onimi, katere ima zastava ruskega trgov. brodovja (Handelsflagge) ne izpodtika se nikdo njih na tem, da zastava mesta goriškega, katero rabijo zdaj ostentativno kot znak „izključno italijanskega značaja“ mesta goriškega (Gorizia italiana) nosi barve, katere ima zastava ruskega bojnega brodovja (Kriegsflagge) belo-modro, ki je veliko nevarnejša nego ona trgovinskega brodovja in ki pripada isti zunanji državi.

Slovenci in Italijani v mestu Gorica rabijo zastave z barvami, ki so v odnosu do iste zunanje države, slovenska zastava ima barve zastave trgovinskega brodovja, mestna (ital.) zastava ima barve zastave bojnega brodovja iste zunanje države.

Nimajo si kaj očitati in c. kr. okrajna oblast ne sme različno postopati glede na rabo teh zastav, ako se noče krive storiti pristranosti v prilog eni in v škodo drugi stranki.

Gospoda višja komisarja vesta prav dobro, da Slovenci so z ljubeznijo uneti za svojo narodno zastavo in da so pripravljani če treba, braniti jo do skrajnega.

Vkljub temu se ne pomišljata, dražiti slovensko ljudstvo v tej točki, za katero je najbolj občutljivo, ter siliti je do nezakonitih korakov. Gospoda višja komisarja sta spravila že stotine slov. državljanov v ječe in njih rodbine v nesrečo in še ne mirujeta! Iščeta novih povodov in pretvez, da bi na „sti maledetti di sciavi“ (kakor se jima poljubi imenovati Slovence iz okraja in mesta) navallila še večjo nesrečo.

Nista prijatelja ljudstvu, kateremu sta predpostavljena, ter nimata ni razuma ni srca zanj. Ne vidita rada, da so gor. Slovenci na glasu miroljubnega, cesarju zvestega ljudstva, ter gresta na to, da oropata slovensko ljudstvo tega dobrega imena, da je ozlovoljujeta in nadražita.

Zato delata ž njim kakor s sovražno sodrgo in roparsko družaljo (kolodvor, Št. Andrež, Št. Peter, Gorenja Vrtojba, Dolnja Vrtojba, Gorišek, Batuje, „Šolski Dom“) dražita je k nezakonitim dejanjem, ki vodijo v nesrečo; trgata mu iz srca zaupanje na državo in njene zakone ter je ženeta v naročje obupu in anarhiji.

Slov. prebivalstvo v mestu in okraju je zgubilo vse spoštovanje in zaupanje do tega urada,

visoko v višnjem obnebu so se radovali in gostoleli neštevilni škrjanci.

Tudi Dora in njen oče sta šla proti župni vasi. Dora pa ni bila vesela kakor vse stvari okrog nje. Tiho in tužno je zrla pred se na tla — videlo se je, da vlada tiha žalost v njenem srcu. Staremu pastirju se je to čudno zdelo. Večkrat je poskušal vesel pogovor ž njo. Ne daleč od vasi jo pa kar povpraša: „zakaj nekaj časa sem nisi nič več tako vesela, kakor prej?“

„Oh, babica mi je povedala nedavno tako tužno zgodbo, in te si ne morem izbiti iz glave“, reče Dora za nekaj časa.

Tu ju doteče stari sosed ter se pridruži k njima, in tako je bil pogovor pretrgan. In vsi trije so šli skupaj proti cerkvi.

Po končanem govoru je bilo navadno oznanilo: da se želi poročiti Henrik Bornic s Katino Varlinovo!

Jedva je bil izustil duhovnik nevestino ime, kar se zasliši zadušen vzklík po cerkvi. Na to bojzljivo šepetanje in nemirno gibanje med ženstvom; in nekaj

od njega pričakuje le žaljenje, zapostavljanje, krivico in nasilstvo, prikrita nezadovoljnost, srd in nevolja vladajo povsod, obup se polastuje srca tega cesarju in državi zvestega ljudstva.

Zadnji čas je, da c. kr. vlada obrne svojo pozornost na obupni položaj slovenskega prebivalstva v okraju in mestu goriškem ter da odpravi žalostne in nevarne odnose pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici.

Ker opetovane pritožbe o teh odnosu na pristojnih mestih niso imele uspeha in ker prošnje za njih odpravo niso bile uslišane, dovoljujejo si podpisani, staviti na Njegovo Prezvzišenost gosp. ministerskega predsednika grofa Thuna kot voditelja ministerstva za notranje posle, sledeča vprašanja:

1. Ali je Njegova Prezvzišenost voljna zapovedati, da se preiščejo po komisiji, katere nepristranost je vzvišena nad vsak dvom, v tej interpelaciji navedeni slučaj in odnosi pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici na licu mesta, kjer naj se preslišijo tudi stranke?

2. Ali je Njegova Prezvzišenost voljna poklicati na odgovor policijskega oficijala Kratký-ja radi nekalifikovane brezaktnosti, s katero je dne 2. dec. t. l. motil cesarsko jubilejno slavnost v „Šolskem Domu“ v Gorici?

3. Ali je Njegova Prezvzišenost voljna, dati slov. prebivalstvu mesta in okraja goriškega s primernimi naredbami dolžno zadoščenje za javno razžaljenje, s katerim je bilo žaljeno, ko se je dala zapoved, da naj se sname slov. zastava s „Sol. Doma“, narodnega spomenika petdesetletnega vladanja Njegovega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I., med cerkvenim blagoslovljenjem in cesarsko jubilejno slavnostjo, in z drugih hiš v Gorici?

4. Ali je Njegova Prezvzišenost voljna naročiti c. kr. okrajnemu glavarstvu v Gorici, da naj preneha v boju, ki ga bije v službi polit. stranke proti slov. zastavi?

5. Ali je Njegova Prezvzišenost voljna, poprijeti potrebne sredstva, da se žalostni, državni nevarni odnosi pri c. kr. okr. glav. v Gorici korenito zboljšajo?

Na Dunaju, dne 9. decembra 1898.

Dr. A. Gregorčič.

Rozkošny, Dr. Engel, Wilh. Pfeifer, Heimrich, Martinek, Vychodil, Sileny, Kušar, Dr. Žaček, Dr. Stojan, Pospišil, Holansky, dr. Pacák, Zore, Dr. Žitnik, Bukovič, Dr. Plaček, Dr. Gladyszowski, Dr. Blažek, Karatnicki, dr. Kurz, Breznovsky, Pabstmann, Janda, Radinsky, dr. Deym, Dr. Sláma, Dr. Kramár, Bečvar, Vencajz, Dr.

minut potem so nesli nezavestno osebo iz cerkve; bila je — Dora, hči starega Lankenova.

»Dekličice noričice,
Ki fantom vse verjamete...«

Stari Bornic je dobro sodil svojega sina. Henrik Bornic je bil preveč nečimern in ošaben, za to pa tudi ni imel toliko duševne moči, da bi se bil resno ustavil svojemu trdnemu očetu ter brezobzirno spolnil ubogi revni dano besedo! Bil je preveč razvajen in udan razveseljevanju; za to pa ni mogel izvršiti svojega načrta, napravljene v nekaki razburjenosti; ni bil za to, da bi bil šel služiti za hlapca ter bi bil tako zlomil voljo trdega očeta. Res, da se je vojskoval dolgo časa; ali naposled je zmagala njegova nečimernost in lahkornost. Po treznem premisleku mu je bila neznaosna ta misel; da bi moral — on, ki je dozdaj prvakoval v vasi — mahoma kot zavrženec zapustiti očetovo hišo ter si služiti kruha v potu svojega obraza. In podpisal je bil poročno pogodbo! S tem si je mislil dobiti bogato, — če tudi maloumno nevesto, pa lepo kmetijo svo-

Gregr, Dr. Lang, Skala, König, Maštalka, Dostál, Berks, Doležal, Tekly, Horica, Klaič, Ferjančič, Sehnal, Bataj, Barwinski, Spindler, Mettal, Formanek, Perič, Spinčič, Dr. Laginja, Borčič, Šupuk, Coronini, Pogačnik, Biankini, Dr. Bulat, Sokol, Šramek, Wachnianyn, Povše, Lebloch, Kaftan, Dr. Kveklič.

Kazenska razprava

proti A. Gabrščeku, tiskarju v Gorici.

(Konec.)

Priča č. g. dr. A. Pavlica izpove sledeče: „Bilo je na neki ravnatelj-ski seji „Gor. lj. pos.“ lansko jesen, ko se je Gab. nedostojno izražal o dr. Gregorčiču itd. Pri tej priliki sem ga opomnil, naj ne piše tako nesramno v „Soči“; na te besede pa se razkorači pred menoj ter mi nameri z roko, rekši: „Ali preključete hitro, ali...“. Pri neki drugi seji „Gor. ljud. pos.“ je Gabršček pretil, da dr. Gregorčiča oklofuta, kjerga dobi“.

Priča dr. Henrik Tuma opisuje na dolgo razne stvari tičoč se omenjenega dogodka v posojilnici, vendar jedru se izogne. Pravi samo, da ima Gabršček „sploh navado“, da se tako obnaša, a da ne smatra tega za resno.

Priča katehet Tabaj: Bilo je lansko leto meseca oktobra, ko sem se udeležil neke seje obrtne zadruge. Ondi sem čital v „Osservatore Triest.“ da je ustanovljena „Centralna posojilnica“. Pri tem se Gabršček silno raztogoti in reče naposled: „taki ljudje (ustanovitelji „Centr. pos.“) zaslužijo ne le palice, marveč tudi revolvice“. Ta izrek je napravil na pričo zelo slab utis in odpovedal se je kot član zadruge.

Po izpovedi te priče zabrede zagovornik v toliko strast, da je mahal z rokama in kazal s prstom preteč na pričo.

Priča dr. Kos omenja slučaj glede odpovedi stanovanja krčmarju Ahacu v hiši „Ljudske posojilnice“, kar je priča predlagal. Na to se je Gabršček tako razgrel, da mu je zapretel s klofuto in žugal, da ga „pretepe sredi Travnika.“

Priča Janko Hočev ar omeni slučaj v Čitalnici, ko se je o preliki osebnega prerokanja Gabršček spozabil tako daleč, da je dvignil proti njemu stol.

Priča ces. svetnik Vodopivec izpove, da je onega dne, ko je dr. Gregorčič dobil po pošti od Gabrščeka ono pretilno pismo, bil prvi in skoro neposredno po tem pri njem, ko je prejel ono pismo. Našel ga je silno vznemirjenega in razburjenega, iz česar je sklepal, da se mu je utegnulo pripetiti kaj zelo neprijetnega. Ko je kmalo potem

jega očeta in odlično mesto med vaškimi in sosednimi posestniki. Dori pa ni povedal prav nič o tem usodepolnem koraku; dasi tako lahkornost, je bil vendar mehkega srca, in jej ni hotel naznaniti sam te žalostne novice. Tudi je menil, da bode po ljudeh itak to zvedela in jo torej poznejši oklici ne bodo zadeli neprevideno. Ali Dora ni verjela govorjenju, ki se je širilo na okrog; in tako jo je zadel ta udarec vendar — le prav z vso močjo.

Ko se je bila zopet zavedla, hotel jo je peljati užaljeni oče v hišo svojega bratranca. Ali prosila ga je tako boječe, naj bi šla takoj domov, da se je starček zdihujoč udal njeni volji.

Ko je bila prišla do pastirske hišice, zgrudila se je uničena na klop, ki je bila tam pred vrati pod široko vejato hruško. In nikakor je niso mogli spraviti, da bi bila šla v hišo ter se pokrepčala z jedjo in pijačo.

Stari pastir je šel tužnega srca k stari materi ter jej odkril se solznimi očmi, kaj se je bilo zgodilo.

zvedel, kaj se je zgodilo, je razumel ono vznemirjenje Gregorčičevo.

Priča Likar. Ko nastopi priča, da izpove pod prisego, vstane zagovornik in protestuje proti zaprisegi istega, češ, da obstoji mej njim in obtožencem hudo sovrašтво.

Drž. pravdnik meni, da ni opravičena zahteva zagovornikova, da mu ni pa do tega, ako se priča Likar zapriseže ali ne, ker priznava sam obtoženec dejstvo, zaradi katerega ima pričati Likar. Predsednik sodnega dvora reče na to Likarju, naj govori resnico, ne da bi se ga zapriseglo in ne da bi se sodni dvor izrekel ali se on sme pripustiti k prisegi ali ne.

Na to pripoveduje priča Likar, kako mu je Gabršček pri „belem Zajcu“ za časa državnozbornih volitev dal zausnico, ko je on, Likar, prigovarjal ljudem, naj volijo grofa Coroninija drž. poslancem in jim rekel, da ne smejo vsega verjeti, kar kak falot v časopise piše. Povedal je tudi, da Gabrščeka za to ni tožil, ker se ga je bal in ker so ga tudi domači prosili, naj se z Gabrščekom sploh ne peča.

Priča Hrovatin izpove, da je bil dr. Gregorčič o priliki, ko mu je pripovedoval o Gabrščekovem pretilnem pismu, nekako razburjen.

Priča dr. Franko pripoveduje, da je srečal nekega dne, ko je šel od okr. sodišča, dr. Gregorčiča, ki mu je povedal, da je dobil od Gabrščeka neko grozljivo pismo. Dr. Gregorčič je pri tem izrazil svojo bojazn, češ, da ga Gabršček lahko tudi na ulici oklofuta, da si tako poišče „svoje zadoščenje“. Dr. Franko je nadalje povedal, da mu je Gabršček, ko sta se nekoč sicer akademično razgovarjala rekel, „ne bo drugače, kakor da ga (dr. Gregorčiča) oklofutam.“

Priča preč. g. župnik Grča pravi, da ga je dr. Gregorčič pri izvenrednem običnem zboru „Gor. ljudske posojilnice“ prašal, ako ima seboj kaj zanesljivih krepkih mož. Priča je odgovoril dr. Gregorčiču, čemu tako vprašanje? Dr. Gregorčič mu reče: „Bojim se, da bi Gabršček danes ne izvršil svojih groženj.“ Na to priča Gregorčiču odgovori: „Ne bojte se, imam zadosti zanesljivih mož.“ Koncem seje se je Gabršček iz prve sobe podal v pred-sobo; za njim sem poslal nekaj mož iz Šempasa, da so napravili „zid“ med Gabrščekom in Gregorčičem, ko je odhajal ta iz posojilnice.

Zagovornik dr. Triller je vprašal pričo: „ste li videli kako pretilno dejanje od strani Gabrščeka?“

Priča odgovori, da je videl neko dejanje Gabrščeka v tem, da je prvi odšel od obravnave v predsobo. Na to vstane obtoženec ter razdraženo vpraša: „kako dejanje?! Jaz sem bil tam v razgovoru z nekaterimi gospodi.“ Zagovornik dr. Triller in predsednik sodišča pa sta Gabrščeka potolažila, da naj molči. Predsednik je namreč omenil, da je pač bilo to dejanje, ko je obtoženec vstal in šel v predizbo, v zvezi s tem, kar je Gregorčič pričel rekel.

Priča prof. Seidl izpove, kar je videl od slučaja v Čitalnici. Videl je, da je Gabršček vzdignil stol proti Hočevanju, a meni, da bi ga ne bil mogel

Starka je omahovala s težavo na vrt. Tu je govorila nekaj časa sama z Doro; potem pa se vrnila zopet pobešene glave v svoj naslonjač v mali sobici.

Dora je sedela smrtno bleda in negibljiva na vrtni klopici pod hruško in zrla kot brezumna na zelene, z vrbjem obrasle travnike, ki so jih osvetljevali žarki popoldanskega solnca z ljubkim svitom.

„Oj voda: ali si globoka, kakor jaz visoka!“

Protiv večeru stopi oče iz hiše, da bi jo siloma spravil v hišo. Ali Dora ni bilo nikjer! Silen strah prevzame nesrečnega starca. Išče jo povsod: na vrtu, na dvorišču in na travniku — nikjer je ni bilo. Na to hiti od hiše do hiše, povprašuje po njej pri sosedih — ali nihče ni vedel o njej. Vedno večji strah se ga je polasčeval. Povsod po vasi in okolici je klical njeno ime — ali nikjer ni bilo sledu o njej!

Na zadnje pove neki deček, da je videl iti prej neko dekle proti reki — da pa ne vé, kdo je bila.

Stari pastir bi se bil kmalu zgrudil na tla velike britkosti. Tiho poprosi soseda, naj ga epremlja; in oba sta šla

udariti čez mizo, „ker je bila miza preširoka.“

Priča Ant. Delak, blagajničar v „trgovsko-obrtni zadrugi“ je pod prisego izjavil, da Gabršček ni govoril onih besedij „za take ljudi ni samo palica, marveč revolver“. No to ga praša predsednik, ali zamore pod prisego izreči, da Gab. teh besed ni rekel, ali da ga on, Delak, ni slišal.

Priča na to: „Da, Gabršček tega sploh ni rekel.“

Predsednik praša na to v novič kateheta Tabaja, ki ponovi, da je te besede od Gab. slišal. To spravi Delaka v toliko zagobno, da prekličje prejšnjo izjavo in reče, da on teh besed ni slišal, (dasi je stal poleg, ko jih je Gab. izustil).

Priča Dekleva je čul Gabrščeka zarohneti na dr. And. Pavlico, ko je ta tožil proti grdemu pisanju „Soče“.

Na izjave nadaljnjih prič je resigniral sodni dvor in se je razprava prekinila za pol ure.

Nato nastopi javni tožitelj svoj obtožni govor, kateri je v bitstvu tak-le:

Odkar se je pojavil mej vodstvom goriških Slovencev in uredništvom lista „Soče“ razpor, je to prva prilika, da se pred kazenskim sodiščem dokaže, da so v strankarstvu možne take reči. Moja stvar ni, razmotrivati o tem, kateri obeh delov nosi na razporu večjo krivdo, niti se ne spuščam na stališče tendence obeh listov, saj to je znano javnosti na sploh. Ostajam le pri dejstvu, iz katerega se je izcimila današnja razprava in to dejstvo je notica v listu „Gorica“ od dne 3. aprila l. 1900. Ta notica, ki govori o Gabrščekovem poštenju, je dala temu povod, da je storil korak, ki je provzročil proti njemu današnje sodno postopanje.

Danes ni tu mesta, da bi se govorilo o tem, v koliko je Gabršček kriv, resnično je pač, da ga je omenjeni sestavek v „Gorici“ zamogel razburiti, bodisi da je bil kriv ali nekriv.

Toda drugo vprašanje je glede načina, na kateri je hotel dobiti za ono citirano razžalitev zadoščenja, ker v tem načinu baš leži kaznivost prestopka.

Obtoženec, ako mu list „Gorica“ ni hotela dati zadoščenja, bil bi lahko tožil odgovorno uredništvo radi razžaljenja časti in sodišče bi mu bilo dalo zadoščenje, ako je bilo v omenjeni notici kako kaznjivo dejanje v tem smislu. V to bi bil Gabršček jedino opravičen. A krenil je na pot sile in pretenja, torej: hotel je doseči s pretenjem ono, kar bi bil prav lahko dosegel mirnim potom.

Radi tega je v prvi vrsti zagrešil kaznjivo dejanje po § 98. kaz. zak. s tem, da je hotel s pretenjem izsiliti neko zadoščenje. V drugi vrsti pa je zagrešil kaznjivo dejanje po § 99. kaz. zak. s tem, da je s pretenjem zbudil ne le bojazn, marveč tudi nemir in strah pred mehaničnim napadom na osebo. In to poslednje je fakt.

Torej se gre za to, ako je bilo to pretenje zmožno vzbuditi v komu nemir in strah in v tem pogledu je tudi soditi, ker brez določene grožnje kaki imenovani osebi, kaznjivo je po § 99. kaz. zak. tako dejanje že samo na sebi, ker je tako pretenje sploh zmožno zbuditi v

vzdolž reke. Obema je bilo tesno pri srcu in molčala sta.

Mahoma se izvije presunljiv krik iz starčkovih ust. Oprime se nabrežne vrbe ter pokaže na veliko jelšo, ki je stala kakih sto korakov niže prav pri bregu. Sosed pohiti molče proti drevesu — tam je visela Dora mrtva na neki veji, ki je molela v vodo.

Nesrečni oče je bil ves iz uma ter je bruhal grozne kletvice proti Henriku Bornicu iz sebe. Sosed ga moral siloma zadrževati, da ni skočil še sam v vodo. In jedva ga je prepričal, da mora oskrbeti hčeri časten pogreb; saj oživiti je itak ne more več!

„Res, strašna nesreča; ali nikar ne govorite pred ljudmi, da je Henrik Bornic kriv njene smrti, sicer jej odreko prostor na pokopališču!“ prosil je brezupneža. „Porečem, da sem videl, kako se je Dora poleg mojega vrta spolnilo in da je padla v vodo. Ljudje naj mislijo, kar čejo; ali molčali bodo in ne bodo sramotili Dore.“

Zastonj so poskušali, da bi Doro oživili. Ko so pokukali žarki zahajajočega solnca v malo sobico pastirske hišice; obsijali so blede mrličasko obličje.

Stari pastir je javkal v svoji obupnosti, da je srce trgalo; babica pa je

človeku nemir in strah. Da pa je bilo to pretenje tako vrste, sledi že iz besedij „pozabim na svojo družino“. Ako bi bil hotel Gabršček komurkoli dati recimo le zausnico, utegnulo bi se k večjem zgoditi, da bi bil moral plačati primerno denarno globo, a radi tega bi se ne prišla v nevarnost za svojo čast in obstanek njegova družina.

Ako kdo stori dejanje, radi katerega bi trpela njegova družina, mora biti to dejanje tako težko, da oropa družino napadalcevo svojega preskrbovalca za več let, ali morda za zmiraj.

Pa vzemimo, da bi mogla biti taka grožnja in fraza, izvirajoča iz sangvinične naravi grozilčeve, — a v tem slučaju oporeka tej možnosti dejstvo, da je Gabršček, kakor je razvidno iz izpovedi današnjih prič, a tudi iz pisave lista „Soče“, dokaj ekscesiven značaj in tak, ki je zmožen dejanj, ki zamorejo spraviti v nevarnost to ali ono osebo. Ako se vzame v poštev tako napete razmere, kakoršne so se izcimile iz omenjenega spora in glede katerih je pisala „Soča“, torej list, ki je lastnina obtoženčeva, da makar, ako se ima ta spor končati tudi — s krvavimi glavami, tedaj je več ko gotovo, da v takih razmerah inkriminirano pretenje ne more uplivati drugače, kakor je baš uplavalo.

In konečno razna nasprotujoča si opravičevanja obtoženčeva! Gabršček pri jedni priliki povdarja, da smatra dr. Gregorčiča za pametnega in plemenitega moža, proti kateremu torej že po naravi ne more kaniti nič slabega, a po drugi strani je znano, da je baš tega moža napadal v „Soči“ na skrajno drzen in razžaljiv način ki bi bil zmožen Gabrščeku napraviti že več tožba radi razžaljenja časti, ako bi dr. Gregorčič ne bil to, za kar ga obtoženec, in mislim da po vsej pravici, smatra, namreč pameten in plemenit mož. A ne samo v „Soči“, tudi javno nasproti drugim osebam se je izražal, da mu da „klofuto“ in več takega.

Kako je torej mogoče dati možu klofuto in ga žaliti na tak način, ako ga smatramo pametnim in plemenitim? Tega ne razumem!

Jako nasprotuje si Gabršček tudi z izjavo, da je mislil z omenjenim zadoščenjem — na samomor. Saj normalen razum razsodi in je tudi iz sto in sto slučajev znano, da se s samomorom ne zadobi zadoščenja. Vse to je torej dokaz, da je Gabršček delal premišljeno, ko je pisal dr. Greg. omenjeno pismo. — Kar se še tiče policijskih poizvedeb o obtožencu, katere poizvedbe ne vedo povedati nič obtežilnega za obtoženca, moram dostaviti, da bi se dotične poizvedbe najbrže glasile drugače, ako bi bile zajete iz podrobnosti, v katere se pri teh izpovedbah seveda ni segalo, katere podrobnosti pa bi povedale marsikaj, kar je morda v nasprotju s temi izpovedbami.

Radi vsega tega predlagam slavnemu sodišču, da razsodi v smislu obtožbe.

Državnemu pravdniku nasproti začne zagovornik dr. Triller svoj govor, v katerem pa ni bilo prav nič stvarnega. marveč govornik je govoril le s strankarskega stališča in takorekoč — skozi okno.

ždela kot kip negibljiva s sklenjenimi rokami v naslonjaču ter zrla z ugašenimi, suhimi očmi neprenehoma v lepo blede obličje svoje mrtve unukinje. In govorila je v enomer:

„Oh, kaj sem pričakala! Pa saj sem vedela, da bo tako; dá, vedela sem! Oh, da si nisi dala dopovedati! Oh, da me nisi slušala nesrečnica! Oh, prepozno si se zmisliła na svojo čast, ubožica!“

Tri dni potem so jo pogrebili. Ljudem se je zdelo, kako je bilo; ali molčali so. In Dora je imela časten pogreb vsled — laži! Uborna čast! To se ve, ko bi bilo že vse opravljeno in popravljen z mnogimi vencii in lepim pogrebom! Ali ...

Henrik Bornic je bil nekaj dnij ves uničen, in taval je okrog kot blazen. Ali njegova lahkomišelnost je naposled vendar zmagała. Pozneje je res poročil Varlinovo Katino. Ali — kakor bi bilo preklestvo nad njegovo glavo! Nesreča za nesrečo ga je preganjala; prišel je v dolgozve ter umrl še pred svojim očetom. In razpadati je jela ona lepa, velika hiša, ki je bila nekoč krasota vse vasi. In ker ni imel Henrik rodü, prišla je kmetija po smrti starega Bornica ptujcem v roke.

S tem je bila razprava končana; po dolgem posvetovanju je sodni dvor razglasil razsodbo, katera je našim čitateljem že znana.

Politični pregled.

Vatikan in Avstrija.

V zadevi razmerja mej Vatikanom in našo državo priobčuje dunajska „Information“ zanimive zaključke nekega konservativnega politika z ozirom na pismo nekega v Rimu živečega Avstrijca. Omenjeni politik pravi: „Upajmo, da grof Revertera še ne ostavi tako naglo Vatikana, kajti težko se mu bi našlo namestnika. Grof Welsersheimb, za to mesto ni prikladen, ker ima za ženo protestantko. A od drugih poslanikov nobeden bi ne zamenjal rad svojega doseđanja mesta z onim v Vatikanu. Od poslanikov, ki so nam na razpolago, pa razun jednega, morda grofa Khevenhüllerja, ni nikogar, ki bi bil „zrel“ za poslanika. Mesto v Vatikanu pa tudi ni kaka sinekura, (služba brez dela) marveč zahteva jako mnogo zmožnosti in takta. Stališče poslanika pri Sv. Stolici je jako težavno. Zastopati mu je skupno monarhijo in osobito avstrijske interese. To sicer ni težko, ker ni monarhija ni Avstrija nimata kakih diferenc s sveto Stolico. Nasprotno! Monarhija in Avstrija se hočeta s sveto kurijo kar najbolj prenašati in kurija ima tima nasproti jednake želje. Vse drugače stoje stvari na Ogerskem. „Kulturnega boja“ minister Szell gotovo noče, le jugoslovanske zadeve mu dolga skrbi. Ogersko glede Hrvatov peče huda vest... Radi tega ta čudna zmes sovrašstva in bojazni... Menim, da so ljudje želeli, da naj bi papež zagrmel nad Stadlerjem in bi morda tudi Strossmayerja kako pokaral. Kako pa je kaj takega sploh smatrati mogočim! Stadler naposled ne igra kake prve uloge, a — Strossmayer! Odkar je kardinal Maning med mrtvimi, ni imel takega glasu v Vatikanu še noben drugi škof, kakor ga ima Strossmayer. Tudi ako bi kaj storil, nad čemer bi se moglo spodtikati, bi se mu to prezrlo, le da se ga ne užali, pa naj bi se ga karalo, ker bi tako dopadlo kaki mušici od ogerskega — kulturnega ministra!

Slabo bi poznal Rim, kdor bi smatral kaj takega za mogoče... Ne morem verjeti, da bi bil grof Revertera posredoval za tak ukor, ako pa bi bil to storil, prav gotovo bi bil dobil ukor — on, kakor bi ga dobil vsak drugi poslanik na njegovem mestu. In ako bi bili Madžari poslali v Rim celo kakega Taleyranda, ne bili bi dosegli, da podjarmijo Vatikan svoji specialni politiki... Na poslabšanje razmer mej kurijo in monarhijo ne verujem. Papež je najboljši prijatelj in občudovalec cesarja Franca Jožefa I. in upošteva njegov težki položaj. Vatikan je in mora biti v dobrih odnosih s Francijo, a proti „trozvezne politike ne dela itd.“

Kar se toraj tiče razmer mej Avstrijo, njenim carjem in Vatikanom, so ostale kakor so bile, t. j. najboljše. Kar se govori o tem nasprotnega, so le zlobna podtikanja protikršćanskih in protislavanskih krogov v Ogerskej in drugod, katera hočejo narediti zdražbo mej sv. Stolico in Avstrijo.

Sv. Stolica hoče biti narodno pravična vsem, drugače bi ne bila to, kar je. Ako nje zastopniki na Ogerskem niso nasprotni narodnemu stremljenju Madžarov, tedaj je popolnoma naravno, da zastopniki sv. Cerkve tudi mej Hrvati ne morejo biti drugače nego pospešitelji narodne ideje vseh Hrvatov. In kot taka sta in ostaneta Strossmayer in dr. Stadler prva zaupnika sv. Stolice, ali je to raznim slovanožrcem prav ali ne.

Bolgarija.

Svoj čas smo poročali, da je za pokrite raznih državnih dolgov in stroškov bolgarska vlada začela pobirati med ljudstvom desetino od raznih kmetijskih pridelkov in da so se proti tej vladni naredbi vzdignili prebivalci mnogih okrajev ter prirejali viharne shode, kar seveda ni obrodilo drugega sadu, nego da je romalo nezadovoljno ljudstvo v zapore. Zdaj, ko je vlada pobrala vso desetino, se je pa pokazalo, koliko je hasnila ta kruta naredba, ki je vzbudila toliko nevolje. Poroča se namreč, da je nabrala vlada 124 milijonov kilogramov raznih vrst žita, kar znaša po sedanjih cenah 11—12 milijonov kron, za koruzo in druge pridelke je vzela 7—8 milijonov kron. Vse skupaj jej je neslo toraj 18—20 milj. A stroški pobiranja, prevažanja in hranjevanja ter razprodajanja blizo 5 milj. kron. V blagajni ostane torej kakih 14—15 milj. kron t. j. 4—5 milj. manj kakor lansko leto, ko se ni pobirala desetina

in dražilo ljudstvo. Koburžan, ki je zahteval desetino, se je pri ljudstvu neugasno zameril in ni čudo, če je v splošnem želja bolgarskega naroda, da se ga iznebi.

Vojna v južni Afriki.

Angleži v Afriki so nastopili novo pot nasilstva proti Burom, ker zdelo se jim je, da mera v nebo po maščevanju vpijočih krivic ni še polna. Roberts, o katerem se je v početku toliko govorilo, da je plemenit in blag človek, se je pokazal zdaj kakor pravcata hijena. Ker se drugače ne more iznebiti Burov, začel je konfiscirati zaporedoma njih posestva in jih razdeljevali med angleške vojake. Angleški židovski list „Standard“ kar naravnost zahteva, da se zapleni zdaj, ko so Buri na bojišču, vse njihovo imetje, žene in otroke pa se zapodi domov. — Krutejši toraj niti Turek biti ne more, kakor so ti Angleži! Angleži, ki so kakor roparji prišli v Afriko, naj postanejo ondi posestniki z velikim trudom pridobljenih in obdelanih burskih posestev! Ta krivica se mora maščevati na Angliji! — Ali Buri še niso omagali, marveč boriti se hočejo do poslednje kaplje krvi; morabitni pa vender pride trenotek, da bodo angleško in židovsko sodrgo lahko zapodili iz svoje domovine. Kakor stvari kažejo, še Buri nimajo uzroka obupati, ker s svojo podrobno vojsko prizadevajo Angležem toliko sitnosti, da so le-ti dostikrat v veliki zadregi. Brzojavna zveza s Pretorijo je na dveh krajih popolnoma pretrgana. Okoli mesta Springfontein se zbirajo Buri in so si ustanovili svoj poseben kor iz meščanov, ki se hoče odločno postaviti po robu Angležem okoli Pretorije. Železnico mej Heidelbergom in Standertonom so Buri porušili, v neki postaji te železnice zaplenili angleški vlak, ki je imel za 30000 mož obleke, raznih živil in streljiva. Vsak Bur je odnesel z vlaka, kolikor je nesti mogel. Ostalo so na nagromadili na velik kup in zažgali. Angleži so morali gledati, kako gori njih municija in slišati, kako v ognju pokajo bombe. — Nedavno pa je burski vodja Dewet imel za norca maršala Roberta, da mu je prestregel brzojavno žico in sprejemal poročila, namenjena angl. generalu Hunterju ter na ta način napravil veliko zmešnjavo. Vidi se, da Burom ni še minul humor.

Vojna na Kitajskem.

Grof Waldersee je torej dospel v Peking. Za njegov sprejem pa niso bile vse mejnarodne čete tako navdušene, kakor so Nemci mislili, marveč sprejeli so ga dokaj hladno Francozi in Rusi, Američani so pa dobili od vlade v Washingtonu nalogo, da se ne smejo udeležiti sprejema in da zapuste ob Walderseejevem prihodu Peking, ostati ima le kakih 1200 mož straže. Namen Walderseejevega prihoda v Peking je navidezno ta, da se prično pogajanja za mir, kar je tudi francoska vlada po svojem državnem tajniku Hay-u zahtevala. Toda vlasti so prišle na sled, da jih kitajska vlada po svojim poverjeniku Lihungčangu ima le za norca. Prvič je prišlo na dan, da znani razglas za kaznovanje boksarskih voditeljev ni bil drugega nego dovtip nekega kitajskega dvorjana, drugič pa je Lihungčang kar nenadoma nahrulil inozemce s protestom glede zahtevane vojne odškodnine, češ, tujci niste napovedovali oficijelne vojne Kitajski, marveč prišli ste na kitajsko samo preganjat boksarje, zatoraj o odškodnini ne more biti govora, ker vojne niti ni bilo, marveč le ustaja jednega dela Kitajcev.

Waldersee je zdaj v zadregi, zlasti, ker čuti da večina drugih velevlasti misli drugače nego Nemci in Angleži. Svojo srečo poskuša s tem, da operira na razne strani tako dolgo, dokler bo kdo držal z njim, kar pa najbrže kmalu mine. V naslednjem času se je silno razširila vstaja čez južni del Kitaja. Boksarji so zasedli v pokrajini Kwangsu mesto Kwan-king ter se kmalu združijo z ustaši, ki prihajajo iz Kwang-tunga. Ves južni del pokrajine Kavlunga je v rokah ustašev. Vstaši so si osvojili važni kraj Warhov in že se bližajo oni iz Kantona, kjer je tudi že vse v ognju. Sicer so cesarske čete za petami boksarjem, a to je le navidezno, kar se je pokazalo pri Huinčanu, kjer se je nalašč izognil ustašem generalu Hó.

Razun tega pa se širi vest, da se vrši mej kitajsko in japonsko vlado dogovor, da Japan in Kina skupno nastopita proti vsem belokožcem, ki imajo ondi sebične načrte.

Kitajski dvor, ki se nahaja zdaj v Singanfu, je izdal po Čunglijanem ukaz, da ima biti pod orožjem ves Kitaj, da je pripravljen, mahoma udariti na tujce, ako bi isti nadlegovali še nadalje kitajsko samostojnost. O pogajanjih za mir ni govora na kitajskem dvoru, kajti ondi vlada proti tujcem neugasno sovraštvo.

Dvor se ne vrne več v Peking, ker smatra to sveto mesto za onečaščeno, odkar so jo zasedli neverci. Graditi so pa začeli v Singanfu novo krasno palačo, ki bo stala okoli 40.000.000 goldinarjev. Singanfu pa obdajajo z močnimi utrdinami in podzemskimi rovi. — Vidi se toraj, da ne bo še konca prelivanja krvi, ako bo odvisno od Kitajcev. Ako se dvigne ves 400 milijonski narod in se združi z njim tudi Japan, tedaj je ni evropske vojske, ki bi bila kos se ustavljati tolikemu vojnemu navalu. Francoska vlada je toraj storila prav, da sili na mir in predlaga, da se kitajska brez pogojno pusti — Kitajcem. Enako bodo morale storiti druge vlade.

Domače in razne novice.

Imenovanje. Okrajni glavar v Pulju Rosetti je postal namestniški svetnik.

Smrtna kosa. Po dolgi in mučni bolezni je umrla v Podgori gospa Ivanka Kocjančič, roj. Jelen, soproga dobro znanega veleposestnika. Pogreb je bil v nedeljo 21. t. m. popoldne. Če tudi je bilo deževno, neprijetno vreme, zbralo se je k pogrebu mnogo gospode in družega ljudstva iz Gorice in okolice. Domači peveci so zapeli 3 žalostinke. Naj v miru počiva blaga gospa!

Osebna prememba pri tuk. c. kr. okr. glavarstvu. Italijanski listi so prinesli vest, da je dvorni svetnik in voditelj okr. glavarstva v Gorici g. vitez Alojzij Bosizio zaprosil upokojenja in so pristavili, da postane njegov naslednik ali namestnik svetovalec Fabiani, ali pa tega kolega Schwarz. Kakor poroča „Eco“, pa ni na vsem čisto nič resnice.

Za „Šolski Dom“ je daroval preč. gosp. Vuga Janez, vikar v Kozani 10 K in ravno toliko za Alojzijevišče. Hvala!

Za prihodnje porotno zasedanje so bili izzrebani sledeči porotniki in sicer: Falzari Iv. K. — Zagar Josip — Jakil Andrej — Nanut Josip — Paternoli Jos. — Colobig Pietro — Legiša Jos. — Fornasier Peter Mikl. — Zagar Alojz — Kožuh Vincenz — Nigris Emil — Savornjani Edv. — Sirk Miha — Liprandi Ernest — Jakončič Josip — Budin Ivan — Sauli Ferd. — Kodermac Josip — Angeli Jos. — Casagrande Angel — Princič Franc — Lokar Anton — Muha Edvard — Dessenibus Maks — Biergotsch Alojz — Lapanja Blaž — Peric Ivan — Olivo Ivan — Chiurlo Anton — Balog Jos. — Dörfler Erminij — Holzer Ernest — Dovier Štefan — Meseine Vincenc — Beltramini Anton.

Namestniki: Šušič Miha — Palik Franc — Papis Ivan — Nardini Viktor — Cassini Josip — Perincič Ludvik — Kosar Jos. — Sušek Ant. — Resberg Ivan.

Preskušnje učiteljske sposobnosti za ljudske in meščanske šole prično 5. novembra t. l. ob 8. uri popoldne v prostorih c. kr. izobraževališča v Gorici.

Iz Črnič se nam poroča: Shod volilcev vzpel sijajno. Nad 200 volilcev. Dr. Gregorčič navdušeno aklamiran. Socijalni demokrat „Virgil“ vržen na cesto. Turmenci pristopili k stranki „Sloge“. Navdušenost velikanska. Govorniki: Faganel, Knavs in Grča so dosegli popoln uspeh.

Kako dobiti brezobrestna posojila za obnovo vinogradov? Deželni zbor je v preteklem svojem zasedanju določil vsoto 20.000 kron za brezobrestne naprednine ali posojila, ki bi se dovoljevale posestnikom za obnovo vinogradov, pokončanih po trtni uši v zmislu zakona z dne 28. marca 1892 št. 61 drž. zak. Enaka vsota je v isti namen dovoljena tudi iz državnih zalogov. „Gospodarski list“, glasilo c. kr. kmetijskega društva v Gorici, je že v št. 11 in 12. iz leta 1895. objavil vse zakone in navedbe, ki so pri nas v veljavi glede trtne uši, v svojih letošnjih številkah 7 in 8 je pa še enkrat priobčil določila in pouk o tem, kdaj se dovoljujejo brezobrestna posojila in kako ima ravnati, kdor hoče zadobiti tako posojilo.

Iz tega poduka se razvidi, da je dotične prošnje s potrebnimi dokazi vložiti pri c. kr. okrajnem glavarstvu.

Županstva, katerim se je vsem razposlal „Gosp. List“, naj objavijo to v svojih občinah in naj dovolé posameznim trtojcem, ki bi se v to oglašili v občinskem uradu, da prečitajo poduk, da se bodo znali raynati.

Državna in deželna pomoč v prid trtojci. V pokneženi grofovini Goriški in Gradiški se ima po izgledu drugih vinorodnih dežel, v katerih se je že ugnezdila trtna uš, ustanoviti strokovna komisija, sestavljena iz zastopnikov države

in dežele, ktera bo stavila predloge glede podeljevanja podpor za napravo ameriških trtnic, trtnih semenišč in uzornih vinogradov. O teh predlogih bode potem odločevalo c. kr. ministerstvo za poljedelstvo, dogovorjeno z deželnim odborom. Za tekoče leto bode ta komisija presojala one prošnje, ktere so nekatera vinorejska društva in nekatere občine vze v ta namen podale.

Ko bode namestništvo za prihodnja leta ustanovljalo svoje dotične predloge, se bode oziralo na podpore, ki jih dovoli dežela za nasadbe ameriških trt.

Zastopi vinorodnih občin in vinorejska društva naj skrbje, da postanejo deležni dobrot in ugodnosti, katere jim ponujata država in dežela.

Maščevanje psa. Anton Juh, mesar in krčmar, je imel ovčarskega psa za stražo. S tem psom pa že dlje časa ni bil več zadovoljen in ga je nameraval pobiti. Nedavno ga je hudo pretepal, menda z namenom, da ga ubije, potem pa gaje zaprl doma v hlev. V soboto zvečer okoli 8 ure pa se pripelje Juh na svojem vozčku domov, zapelje pred hlev na dvorišču, a konja dene, nič zlega sluteč, v hlev, v katerem je bil zaprt pes. A komaj stopi Juh v hlev, plane pes nanj, ga podere na tla ter ga začne hudo mesariti po prsih. Napadeni se je branil, a to je psa še bolj razkačilo, ki je uprav besen popadal svojega gospodarja. Prav gotovo bi ga bil tudi usmrtil, da ni prišel slučajno nek kmet, ki je jel psa pretepati in ga tako odpodil. Juha so morali peljati v bolnišnico z osmimi težkimi ranami.

Iz Komna nam nekdo piše, da je bilo določenih v komenski občini kot odškodnino za tajnika in ob enem za zamudo časa županu 310 gld. ali 620 kron. V seji dne 17. sept. t. l. pa da se je določila svota 1000 kron za tajnika in organista, ako bi bilo najti osebo, ki bi bila zmožna opravljati obedve službi, ako ne, določilo se je za tajnikovanje samo 800 K, tako, da bi prišlo za orgljanje samo letnih 200 K. Dosedaj je vdobival in dobiva še sedanji organist plačilo v naravi in sicer v pšenici. Pšenica, katero dobiva, pa se ceni na letnih 400 K. Potemtakem bi se po zgorej omenjenem sklepu občinskega starešinstva, češ, da pripada na tajništvo 800 K, a za orgljanje samo 200 K, znižala odškodnina za orgljanje za letnih 200 K.

No in teh 200 K, ki naj bi se prištedile pri organistu, je prišlo ravno prav, da se vsaj za nekoliko zmanjša dovoljeno povišanje upravnih občinskih stroškov. —

Isti dopisnik nam tudi poroča, da se je mudil te dni neki krčmar iz Svetega v Gorici in da je zašel tudi v „Goriško tiskarno“; tam pa da so ga hudo pridušali, naj bi delal v Svetem za „Sočino“ stranko. Dopisnik pa pristavlja, da jamči že krajevno ime „Sveto“ samo za to, da v tem kraju ni prostora ni za tak list, ni za njegovo stranko.

Iz Lourda došla je v Gorico krasna razglednica, katera predstavlja ondašnje svetišče in Marijino prikazen, s sledečim naslovom: „Prečastitemu gospodu doktorju Antonu Gregorčič, profesorju bogoslovja, poslancu itd. itd. Gorica. Avstriche.“ Odpošiljatelj je visokoroden avstrijski dostojanstvenik, kateri je hotel adresata razveseliti z dragim spominom, a ob enem pokazati, da slovenski jezik — ni zadnji na svetu.

Poštni debut je odzvet italijanskemu listu „Il Friuli di Udine“ za vse dežele naše monarhije. Škoda! V tem listu so namreč laški vročekrvneži goriški izlivali odkritosrčno vsa čutila svojega srca, iz katerih smo zajemali tudi mi marsikateri dober nauk.

Nesreča pri delu. Miha Pavlin, star 17 let, je delal na stari pošti. Ob priliki, ko je vlekkel po vrvi škaf poln malte, se vtrga vrv in škaf mu z viška pade na glavo; dobil je težko rano.

Strašna eksplozija. V Budanjah v vipavski dolini je neki kmet izvršil nenavadno neprevidnost. Vlij je v sod liter špirita, tekočino zažgal in zabil veho. Plini so raznesli sod s tako grozno močjo, da je vrglo kmeta več metrov daleč. Razmesarilo ga je strašno. Razneslo mu je jedno roko in mu hudo poškodovalo rebra. Težko ranjenega so prepeljali v Gorico v bolnišnico.

Radi dogodkov pri sv. Jakobu v Trstu povodom procesije sv. Rešnjega Telesa je sodišče Luka Seražina in Antona Mikčiča oprostilo. Ivanka Bezek je bila obsojena na 14 dni, Ivan Drožina je dobil 4 mesece, lg. Miler 3 mesece. Ivan Hoča 5 mesecev težke ječe. Obsojeni so si pridržali pravico pritožbe.

Razpis vrtnarične službe. Služba otroške vrtnarice v Pevni pri Gorici se razpisuje s 600 K letne plače.

Postavno opremljene prošnje naj se do 31. oktobra t. l. dološljejo podpisane mu vodstvu.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. Ljubljana, 14. oktobra 1900.

Nove smodke. Glavno ravnateljstvo tobačnih tovarn objavlja, da pridejo iz prometa sledeče specialitete smodk: regalija Britanika, regalija Londres, regalija Media in Londres ter da mesto teh pridejo v promet sledeče domače vrste Havanskih smodk in sicer: Perfecto (50 komadov smotk 23 K 50 v. za razprodajalce, a za kadilce 26 K.) Predilectus (50 kom. 17 K za prodajalce, 19 K za kadilce), Regalien chien 100 kom. 27 K in 30 K) in Conchas (100 komadov 23 K za prodajalce, 26 K za kadilce.

Jugoslovani na ruskih šolah. Ruska vlada je določila, da se oni Jugoslovani, ki pridejo študirat na ruske višje šole, morajo izkazati, da so absolvirali kako gimnazijo v svoji domovini. Brez maturitetnega spričevala ne morejo na višjih šolah biti kot izredni slušatelji. Določa se, da ruski univerzitetni diplom ne daje Jugoslovanom one pravice, kot Rusom.

Ruski poslanec v Carigradu g. Sinovčev, je bil od sultana odlikovan z Redom Nišan el Iftihair v briljantih.

Občni zbor polit. društva „Edinost“ v Barkovljah pri Trstu se je vršil dne 14. t. m. Ob močni udeležbi naroda iz Trsta, okolice in iz Istre je bil proglašen kandidat V. kurije za vso Istro dr. Matko Laginja, odvetnik v Pulju, dosedanji zastopnik IV. kurije od zapadne Istre, a kandidatom za Trst proglašen je bil dr. Otakar Rybář, odvetnik v Trstu. Zanimive so bile pritožbe g. dr. Trinajstića glede sestave volilnih sekcij V. kurije v Istri. Iz dr. Trinajstićevih izvajanj je razvidno, da hočejo merodajni krogi na vsak način pomagati Italijanom, da bi vdobili v Istri čem več volilnih mož. —

Dr. Trinajstić je podal sledeče podatke:

„V pazinski občini je po zadnjem ljudskem štetju okoli 15.000 prebivalcev. Italijanov in poitalijančenih Hrvatov je 1400, vsi ostali so Hrvatje. Došla je navedba, da se morajo za volitev volilnih mož iz V. kurije sekcije določiti narodnosti. To bi bilo popolnoma prav in bi se tudi moralo postopati po tej naredbi. 1400 Italijanov bi morali imeti tri volilne može, kajti na vsakih 500 prebivalcev odpade eden volilni mož. V Pazinu pa so sekcije razdelili tako, da je le Italijanov v prilog. V mestu samem so ločili Hrvate in Italijane. Vseh prebivalcev mesta je 1790; med njimi 1100 Italijanov in 600—700 Hrvatov. Italijani sami ne bi zadostovali na štiri volilne može. Zato so pa k Pazinu pridružili malo gnezdece Pičan, oddaljeno od mesta 3 do 4 ure, ker je tam kakih 200 poitalijančenih Hrvatov. Sedaj dobijo torej pazinski Italijani skupaj štiri volilne može, dočim bi po statistiki morali imeti samo tri! — Blizu Pazina sta dve davčni občini, v katerih prevladuje italijanski upliv, a ljudje so nekoliko zadolženi ter tudi radi vsprejemajo denar. Iz teh dveh občin so napravili zopet posebno sekcijo. To so Novaki in Previž. Tema selcema so dodelili še dve drugi katastralni občini, samo da so spravili skupaj toliko Italijanov in nazovi Italijanov, da istim pripadajo trije volilni može, ter da lahko majorizirajo nad 700 Hrvatov. Podobno se je godilo v Plominu, Labinju, v Poreču itd. Kmetске hrvatske davne občine pridružili so mestnim italijanskim občinam; za volišče so izbrali take kraje, kjer je upliv italijanske stranke najmočnejši, pa čeprav ti kraji ne ležijo v občinah, iz katerih je sestavljena sekcija. Iz tega vidite dosti jasno, kako se postopa proti nam. To se pravi širiti nemoralno. Proti tej nemoralnosti pojdemo v boj. Mi nočemo izginiti s te zemlje. Tudi če izgubimo bitko, bo naše nastopanje vsaj nekaj protest proti širjenju nemoralnosti od strani vlade.“

Družba sv. Mohorja je pričela razposiljati svoje knjige dne 16. t. m. Knjige se bodo letos razposiljale po tile vrsti: 1. Američani in Afričani. 2. Krška škofija. 3. Razni kraji. 4. Senjska, Poreška, Bosniška, Djakovska, Zagrebska, Somboteljska in Sekovska škofija. 5. Goriška škofija. 6. Tržaška škofija. 7. Ljubljanska škofija. 8. Lavantinska.

Čenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj tako j, ko dobijo „avis“, poš-

ljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bo sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Pošne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim prej pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prostora, katerega nam itak primanjkuje na vse strani.

Odbor se bode po svojih močeh potrudil, da udje knjige dobé čim prej v roke. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljite jih ter v nemajmota v srcih njihovih ljubezen do Boga in domovine!

Štrajk na južni železnici. — Delavci pri južni železnici v Trstu so nastopili štrajk, ker so bili z dosedanjimi razmerami nezadovoljni. Zlasti jih je težil takozvani subakord, pogodba mej delavci, — vsled katere so dobivali mnogi zasluzka le tedaj, kadar je bilo dela. Delavci zahtevajo odpravo teh pogodb in stalno primerno plačo. Ravnateljstvo se je baje že izreklo, da zagotovi delavcem dnevne mezde od 2 K 80 doli do 2 K 40 na dan ter „penzijo“ po 60—65 letu starosti in 20 letni službi po 50 oziroma 60 od sto od plače. Štrajkujočih je okoli 600 in so večinoma Slovenci.

Rimske izkopine. — V Spodnji Hajdini na Štajerskem se je pretekli mesec kopalo na Strafelevem posestvu ter se našlo: 63 grobov s sezganimi trupli, 13 grobov z okostjem, razne vrste starinskih loncev, lepe ročke, čudovito lepi fibeljni, svetilke, solzne stekleničice, nekaj denarja, skleda in skledičice, dve jako lepi zrcali itd. Vse te reči so prenešene v Ferkov muzej v Ptuj.

Poroka nadvojvodinje. Nadvojvodinja Marija Imakulata Rajnerija se dne 29. t. m. poroči z vojvodo Robertom Württembergom.

Krüger pride v Trst? Predsednik transvaalske republike Pavl Krüger zapustil je portugalsko zemljo ter odpotoval preko Čibuti v Marseille, od tu se pelje v Trst, kamor dospel 1. novembra.

Kako so „zdravili“ srbskega kralja Aleksandra. Srbski kralj Aleksander je imel še pred nedavnim časom rad svojo sorodnico, lepo hčerko polkovnika Konstantinoviča. Milan je hotel, naj jo Aleksander poroči. Aleksander ni imel nič proti temu. Kraljica Natalija pa je na vsak način hotela, da se njen sin poroči z odličnejšo damo, ker dasi je polkovnik Konstantinovič srbskega kraljevega rodu, vendar je njegova žena samo hči nekega tržaškega kupca. Kraljica Natalija je naročila Dragi Mašin, naj ozdravi kralja Aleksandra od teh ženitovanjskih mislij. Kakor so pokazali dogodki, je Draga Mašin kralja Aleksandra korenito ozdravila. Rodovina polkovnika Konstantinoviča zapusti Srbijo.

Ruski car daroval je 10.000 rubljev, da se osnuje v Varšavi društvo za podporo siromašnih poljskih dijakov.

Darežljiva princezinja. — Nadvojvodinja Marija Terezija, soproga nadvojvoda Otona, je podarila avstro-ogerskim pomorščakom na Kitajskem 10.000 svalčic in 5000 smodek.

Zoper čebelni pik se priporoča posebno slivovka, pomagajo pa tudi druge žgane pijače, če se pičeno meso namaže

s tako tekočino; bolečina takoj poneha in tudi oteče ne.

Stara samomorilca. V Monakovu sta se zakonca, 70-letni dvorni svetnik dr. med. Cordes in njegova 66-letna soproga zastrupila s cijankalijem.

24 milijonov odškodnine zahtevajo od laške železniške uprave oni, ki so bili ranjeni pri veliki železniški nesreči v bližini Rima za časa pogreba kralja Umberta.

Dunajska borza.

22. oktobra, 1900.

Skupni državni dolg v notah	96:65
Skupni državni dolg v srebru	96:35
Avstrijska zlata renta	114:10
Avstrijska kronska renta 4 ^o / _o	97:30
Ogerska zlata renta 4 ^o / _o	113:75
Ogerska kronska renta 4 ^o / _o	90:05
Avstro-ogerske bančne delnice	16:98
Kreditne delnice	646:75
London vista	240:70
Nem. drž. bankovci za 100 mark	117:70
20 mark	23:54
20 frankov	19:21
Italijanske lire	90:30
C. kr. cekini	11:36

Loterijske številke.

21. oktobra.

Line	35	48	55	20	46
Trst	77	11	78	60	54

Razglas.

Zadnji živinski semenj v Cerknem (Goriško), ki pade v tekočem letu na nedeljo, bode takoj drugi dan v **ponedeljek**

dne 5. novembra,

na katerega se opozarja živinorejce in živinske kupce.

Županstvo v Cerknem,

10. oktobra 1900.

Župan:
A. KOSMAC.

Št. 1417.

Razglas.

Ker pade letos god sv. Simona in Juda na nedeljo 28. oktobra, bode običajni jesenski semenj prihodnjo nedeljo,

dne 4. novembra.

Županstvo Sv. Lucija,

dne 18. oktobra 1900.

Župan:
Leban.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 **GORICA** Via Giardino 8
priporoča

priestna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrožba poštna.

Nova politična knjiga!

Naši narodni grehi. Kako bo z vojsko?

Slovcem v svarilo in v pouk napisal **Podgrajski.**
Cena **50** vin. po pošti 5 nvč. več. Dobiva se v »Narodni tiskarni« v Gorici, ulica Vetturini hiš. št. 9. in pri G. Likar-ju, Semeniške ulice 10.

Vsakemu Slovencu neobhodno potrebna!

Ravnokar izšla!

Zanimivo in poučno!

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulantnejših pogojih.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica v Gorici.

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec v vrtni ulici hiš. št. 10.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju in za vsaki stan.

Ima tudi zalogo domačega in angleškega sukna vseh vrst za vsak letni čas.

Naročila iz mesta in z dežele sprejema in jih izvršuje hitro in točno.

Daje tudi na mesečne obroke po pogodbi

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Riccardo Brass,
Gorica, ulica Vetturini hiš. št. 11,
priporoča svojo bogato zalogo vina in špirita na debelo.

Kolesarji pozor!

Podpisani naznanja gg. kolesarjem, da ima v zalogi dvokolesa iz najboljšega materiala po jako nizkih cenah, in sicer od 170 kron (85 gld.) naprej opremljene z vsemi potrebščinami (komplet). — Ob enem priporoča gg. krojačem in šiviljam svojo veliko zalogo raznovrstnih šivalnih strojev najnovejših sistemov od 48 kron (24 gld.) naprej. — Poroštvo 5 let. — Daja tudi na obroke.

Z odličnim spoštovanjem
Martin Šuligoj,
urar v Kanalu.

Št. 3 po 2 gld. za navadno steklo

Št. 6 po 3 gld. za navadno in belgijsko steklo

Demanti za steklo rezati od 1 gld. naprej

Št. 22, komad po gl. 750, reže vsako, tudi najdebelejše vitlo steklo.

Izvrsten demant: demantov za rezanje stekla

Prva avstrijska demantna tvornica

S. HÖNIGSFELD
Dunaj III 2, Radetzkystrasse 12

priporoča svoje se s strojim jamstvom že 26 let sloveče izdelke. Debelosti za vsako roko kakor tudi zamena točno in cenno.

Razprodajalcem popust.

Št. 19 po 5 gld., izvrsten demant reže navadno, belgijsko in vitlo steklo.

Tovarna pohištva
FRANC PAVŠIČ,
Gorica, Šempeterska cesta št. 9,
izdeluje najzanesljivejše in najtrajnejše izdelano pohištvo po zmerni, pošteni, dela povsem vredni ceni.

Posebno priporoča opravo za **spalne in jedilne sobe** za **salone in pisarne.**

Kupuje **orehova debla**, prodaja **orehove obkladke** (rimeše) itd. itd. itd.

Ugodni plačilni pogoji!
Vsaka naročba se izvrši v najkrajšem času.

Odlikovana tovarna

1894. 1891. 1894.

vsakovrstnega pohištva.
Ivan Doljak, Solkan pri Gorici
v lastni hiši. — Lastne žage. — Ustanovljena l. 1891.

Zaloga
vsakovrstnega pohištva, kompletnih spalnic, jedilnic in sprejemnic, od najnavadnejšega do najfinejšega sloga; vsakovrstnih slik, zreal, okvirjev in stolic, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov. — Zaloga vsakovrstnih desk iz mehkega in trdega lesu; velika zbirka obkladkov (remeša) in strgarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarski, strgarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin.

Blago se razpošilja na vse kraje prosto železniška postaja goriška.

Jamči se za točno postrežbo. — Brez konkurence!

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjizice, na tekoči račun in na girokonto s 4¹/₂% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje. — Borzna naročila.